

Artykuł nr 02/2013.

Dr inż. Krzysztof Michalik

KATEDRA BUDOWNICTWA

WYŻSZA SZKOŁA TECHNICZNA W KATOWICACH

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY, BUDOWNICTWA I SZTUK UŻYTKOWYCH

„STOSOWANIE DREWNA KONSTRUKCYJNEGO W MAŁYCH BUDYMKACH MIESZKALNYCH-ZAGROŻENIA DLA KONSTRUKCJI OBIEKTU”

W praktyce realizacyjnej budynków mieszkalnych, jednorodzinnych obserwuje się niepokojące zjawisko stosowania do konstrukcji dźwigarów dachowych, więźb dachowych drewna konstrukcyjnego nie posiadającego właściwej jakości i odpowiednich certyfikatów.

Projekt techniczny ściśle określa parametry techniczne drewna konstrukcyjnego i tylko takie drewno „posiadające odpowiednie dokumenty formalno-prawne potwierdzające zgodność z założeniami projektowymi może być stosowane.

Polskie regulacje prawne dotyczące wyrobów budowlanych i ich znakowania oznaczeniem CE to przede wszystkim:

1. Ustawa o wyrobach budowlanych (Dz.U.04_92_881)
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury (Dz.U.04_198_2011) w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury (Dz.U.04_198_2041) w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakowania.

Unia Europejska jako jeden z głównych celów wyznaczyła sobie utworzenie jednolitego rynku oraz wyeliminowanie wszystkich ograniczeń w handlu, między innymi ograniczeń prawnych wynikających z różnorodności przepisów krajowych państw członkowskich UE.

Jedną z grup wyrobów objętych indywidualnymi krajowymi regulacjami stanowią wyroby budowlane. Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich 89/106/EWG z 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do wyrobów budowlanych, ma na celu wyeliminowanie barier technicznych, które utrudniają handel wyrobami budowlanymi, poprzez ujednoczenie wymagań stawianych tym wyrobom oraz określenie zasad ich wprowadzania na wspólny rynek Unii.

Dyrektywa 89/106/EWG określa procedury niezbędne do wprowadzania wyrobów budowlanych na rynek Unii, które opierają się na następujących zasadach:

1. wprowadzone przez Państwa Członkowskie na wspólny rynek Unii wyroby budowlane przeznaczone do wykorzystania w obiektach, posiadające takie właściwości użyteczne i cechy, że obiekty, w których mają być wbudowane, wmontowane, wykorzystane lub instalowane, będą spełniały zasadnicze wymogi określone w dyrektywie. (art.2.)

2. wymagane cechy i właściwości użytkowe dla wyrobów budowlanych są określone w specyfikacjach technicznych zharmonizowanych z dyrektywą, normach europejskich (hEN) na wyrób budowlany lub europejskich aprobaty technicznych (EAT). Dokumenty interpretujące każde wymaganie podstawowe dla obiektu budowlanego określają zasady przejścia z nich na wymagane właściwości użytkowe wyrobów określone w zharmonizowanych z dyrektywą specyfikacjach technicznych. (art.3.)
3. Na wspólny rynek europejski mogą być wprowadzone tylko wyroby budowlane zgodne ze specyfikacjami technicznymi zharmonizowanymi z dyrektywą, a zgodność z tymi specyfikacjami powinna być potwierdzona oceną zgodności wyrobu dokonaną przez producenta zgodnie z systemem oceny zgodności określonym w zharmonizowanej specyfikacji technicznej, z udziałem lub bez udziału strony trzeciej (notyfikowanych jednostek certyfikujących, nadzorujących i/lub laboratoriów) oraz wydaniem przez niego deklaracji zgodności. (art.4.)

W przypadku drewna litego i klejonego dokumentami odniesienia są

Norma	Tytuł normy	System oceny zgodności	Okres przejściowy
PN- EN 14250: 2004	Konstrukcje drewniane - Wymagania produkcyjne dotyczące prefabrykowanych elementów konstrukcyjnych łączonych płytkami kołczastymi	2+	01.10.2010
PN-EN 14080:2006	Konstrukcyjne drewno. Drewno klejone warstwowo. Wymagania	1	01.12.2011
PN-EN 14081- 1:2006	Konstrukcje drewniane. Drewno konstrukcyjne o przekroju prostokątnym sortowane wytrzymałościowo. Część 1: wymagania ogólne	+2	01.09.2012

Wymagania prawne

Polskie regulacje prawne dotyczące wyrobów budowlanych i ich znakowania oznaczeniem CE to przede wszystkim:

4. Ustawa o wyrobach budowlanych (Dz.U.04_92_881)
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury (Dz.U.04_198_2011) w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury (Dz.U.04_198_2041) w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakowania.

Art. 6. Oznakowanie CE wyrobu budowlanego wprowadzonego do obrotu na podstawie niniejszej ustawy, do którego mają zastosowanie przepisy wydane na podstawie [ustawy](#) z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360, z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1652 i Nr 229, poz. 2275 oraz z 2004 r. Nr 70, poz. 631), przewidujące takie oznakowanie, wskazuje, że wyrób budowlany spełnia wymagania zasadnicze, określone w tych przepisach.

Dla wyrobów budowlanych, dla których istnieją zharmonizowane normy europejskie, będzie stosowany system europejski, z zachowaniem okresu przejściowego, w którym producent będzie mógł wybrać, czy do produkowanego wyrobu budowlanego zastosuje system krajowy, czy europejski. Koniec okresu współistnienia dwóch systemów w odniesieniu do określonego rodzaju wyrobu budowlanego, wyznaczać będzie Minister Infrastruktury, w drodze wydania stosownego rozporządzenia, które będzie określać listę wyrobów wprowadzonych na polski rynek jedynie po ich oznaczeniu znakiem CE.

W przypadku drewna litego i klejonego dokumentami odniesienia są System oceny zgodności ?1? (certyfikacja zgodności wyrobu) dla drewna klejonego warstwowo narzuca producentowi następujące wymagania:

Zadania producenta	1. posiadanie wdrożonego systemu Zakładowej Kontroli Produkcji (ZKP)
--------------------	--

	2. wykonywanie uzupełniających badań przez producenta zgodnie z ustalonym planem badań próbek pobranych w zakładzie produkcyjnym
Zadania notyfikowanej jednostki	<ol style="list-style-type: none"> 1. przeprowadzenie wstępnych badań typu, 2. przeprowadzenie wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i ZKP 3. przeprowadzanie ciągłego nadzoru, oceny i akceptacji ZKP

System oceny zgodności ?+2? (certyfikacja systemu ZKP) dla drewna litego narzuca producentowi następujące wymagania:

Zadania producenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. przeprowadzenie wstępnych badań typu, 2. posiadanie wdrożonego systemu Zakładowej Kontroli Produkcji (ZKP) 3. wykonywanie badań próbek przez producenta zgodnie z ustalonym planem badań próbek pobranych w zakładzie produkcyjnym (jeśli dodatkowo wymaga zharmonizowana specyfikacja techniczna)
Zadania notyfikowanej jednostki	<ol style="list-style-type: none"> 1. przeprowadzenie wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i ZKP 2. przeprowadzanie ciągłego nadzoru, oceny i akceptacji ZKP

Warunki wprowadzenia do obrotu

Tylko Producenci, którzy dokonali właściwej oceny zgodności wyrobu wg wymaganego dla tego wyrobu systemem oceny zgodności i wydali dla niego deklarację zgodności z właściwą zharmonizowaną specyfikacją techniczną, mają prawo znakowania wyrobu znakiem CE, potwierdzającym, że wyrób jest zgodny z dyrektywą 89/106/EWG i tym samym może być wprowadzony na wspólny rynek Unii.

Ustawa o wyrobach budowlanych informuje w poszczególnych rozdziałach o organach uprawnionych do kontroli producentów i wprowadzających na rynek wyroby budowlane jak też o sposobie przeprowadzania samej kontroli:

Rozdział 3

Organy właściwe w zakresie kontroli i postępowania administracyjnego w sprawie wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz obowiązki tych organów

Art. 11. Organami właściwymi w sprawach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu, w zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie, oraz organami wyspecjalizowanymi, w rozumieniu [ustawy](#) z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, są:

- 1) wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego;
- 2) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Art. 12. Do podstawowych obowiązków właściwych organów należy kontrola wprowadzonych do obrotu wyrobów budowlanych, prowadzenie postępowań administracyjnych w tym zakresie oraz wykonywanie zadań, o których mowa w [art. 39](#) ust. 3 pkt 1-4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności.

Rozdział 4

Kontrola wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu

Art. 16. 1. Właściwy organ wszczyna kontrolę z urzędu, a w przypadku wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, również na wniosek Prezesa UOKiK.

2. Właściwy organ lub osoba działająca z jego upoważnienia, zwane dalej "kontrolującym", mają prawo wstępu na teren, na którym jest prowadzona działalność gospodarcza polegająca na obrocie wyrobami budowlanymi.

3. W kontroli prowadzonej przez właściwy organ, a dotyczącej wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, może uczestniczyć, za zgodą tego organu, pracownik Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, upoważniony przez Prezesa UOKiK.

Ustawodawca przewidział w ustawie o wyrobach budowlanych kary grzywny dla producentów, którzy nie dostosują się do wymagań prawnych i zignorują powyższe postanowienia.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 34. Kto:

- 1) wprowadza do obrotu wyrób budowlany nienadający się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych,
 - 2) umieszcza znak budowlany na wyrobie budowlanym, który nie spełnia wymagań określonych w niniejszej ustawie,
 - 3) umieszcza na wyrobie budowlanym znak podobny do znaku budowlanego, mogący wprowadzić w błąd nabywcę lub użytkownika tego wyrobu,
- podlega grzywnie do 100.000 zł.

Art. 35. Kto utrudnia lub udaremnia wykonywanie czynności kontrolnych właściwego organu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

DR INŻ.KRZYSZTOF MICHALIK